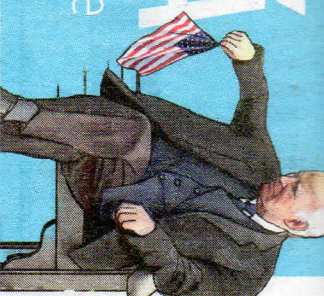

Strany 11 a 12

PROČ MLÁDÍ PROHRÁVÁ

Světú vládnou senioři, mladé komety hasnou rychle

PLÁGÁM,
TEDY JSEM

Kritika
„veřejných“ filozofií

Strana 15

INDOVÁ NOVINY

SOBOTA 2. BŘEZNA A NEDĚLE 3. BŘEZNA 2024

NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893

CENA 26 Kč | XXXVII/53

Penze nově: některé ročníky zapláčou

Demografové varují před odkládáním nástupu do penze dle věku dožití. To předpokládá Jurečkova reforma

MIROSLAV PETR

PRaha Nevynutelný a pouze výjimečný problém? Nebo nespravedlnost mezi jednotlivými ročníky obyvatel při stanovení věku odchodu do penze? Ministr práce Marian Jurečka (KDU-ČSL) včetně představil změny parametrů důchodového systému. Ty nyní putují na vládu a následně do sněmovny.

A podle návrhu reformních změn by se měla nově každý rok

přehodnocovat věková hranice odchodu do penze. Do důchodu podle dosavadního systému přijdou naposledy lidé ročníku 1965. A to v roce 2030. Dalším ročníkům se již bude nástup do penze posouvat. V každém roce maximálně o dva měsíce. Nebo ale také vůbec.

Zaležet bude na statistiky každoročně vyčíslované průměrné době dožití – tak, aby každý penzista měl šanci užítvat důchodu v průměru 21,5 roku.

VELKÝ PŘEHLED
Co všechno přináší důchodová reforma
strana 2

Podle České demografické společnosti však navrhované zvyšování důchodového věku může být pro jednotlivé ročníky nerovno-

mémé. Očekávaná doba pobírání důchodu by se tak u nich lišila.

Demografové hovoří o „rozkolísání“ důchodového věku a „bezdivodných rozdílích“ v očekávané průměrné době pobírání důchodu vlivem epidemie či jiných událostí, které ovlivňují úmrtnost a dočasně v Česku zkracují průměrnou dobu dožití.

Jako například nedávná vysoká úmrtnost následkem covidové pandemie. Narozemím v jednom roce by se důchodový věk zvedl

třeba o dva měsíce a dalším třem ročníkům vůbec. „Důchodový věk by se měl po roce 2030 zvyšovat lineárně a plynně. Zvýšení by mělo být pro každý ročník stejné bez ohledu na krátkodobé výkyvy kvůli epidemiím,“ uvedl demograf Tomáš Fiala. Zastánci navržného systému toto riziko připouští, ale stát by podle nich mohl

v případě, že taková krizová situace nastane, reagovat dočasnou změnou penzijních parametrů. **Pokračování a více na straně 2**

Přepěstře zdobení
lovci lebek

Bojovní Nágové z pomezi Barmy a Indie patřili k nejzdobnějším lidem vůbec: tetovali se, nosili výsoké šperky, kde se dalo.

ORIENTACE, strana 14

„Chci abolicí pro
prodejce HHC“

Za prodej HHC mohou hrozit vysoké tresty, říká pro LN národní protidrogový koordinátor Jindřich Vobořil. U prezidenta tak žádal výjimku pro prodejce.

ROZHOVOR TÝDNĚ, strana 9

Audity? Zvažují

trestní oznámení

Penze nově: některé ročníky zapláčou

Dokončení ze strany 1

„Svým způsobem to opravdu může být určitá nespravedlnost, ale takové krizové události, jako byla nedávná pandemie covidu, se stávají jednou za skutečně mnoho let. A navrženy systémem posouvání věku odchodu do důchodu nevymyslela Česká republika, funguje i v řadě dalších zemí.“ reaguje Štěpán Křeček, hlavní ekonom společnosti BH Securities a člen poradního týmu premiéra Petra Fialy.

Vláda, respektive zákonodárci, by podle něj také mohli v případě nenadálé změny úmrtnosti a průměrného věku dožít reagovat nějakou dočasnou změnou těchto penzijních parametrů.

Podle Jiřího Vopátka z katedry společenských věd Fakulty managementu na VŠE Praha může navrženy systém skutečně mezi ročníky budoucích penzistů zakládat určitou neřetou. Ale je otázka, co se s tím dá dělat. „Bude to upravovat zákon, může to někdo prolomit nějakou ústavní žalobou, že dochází k nerovnému zacházení. A pak je to na Ústavním soudu, jestli by takovýto parametr shledal jako nepřiměřený“, vyjádřil se Vopátek pro Českou televizi.

Jak zastavit bující deficit?

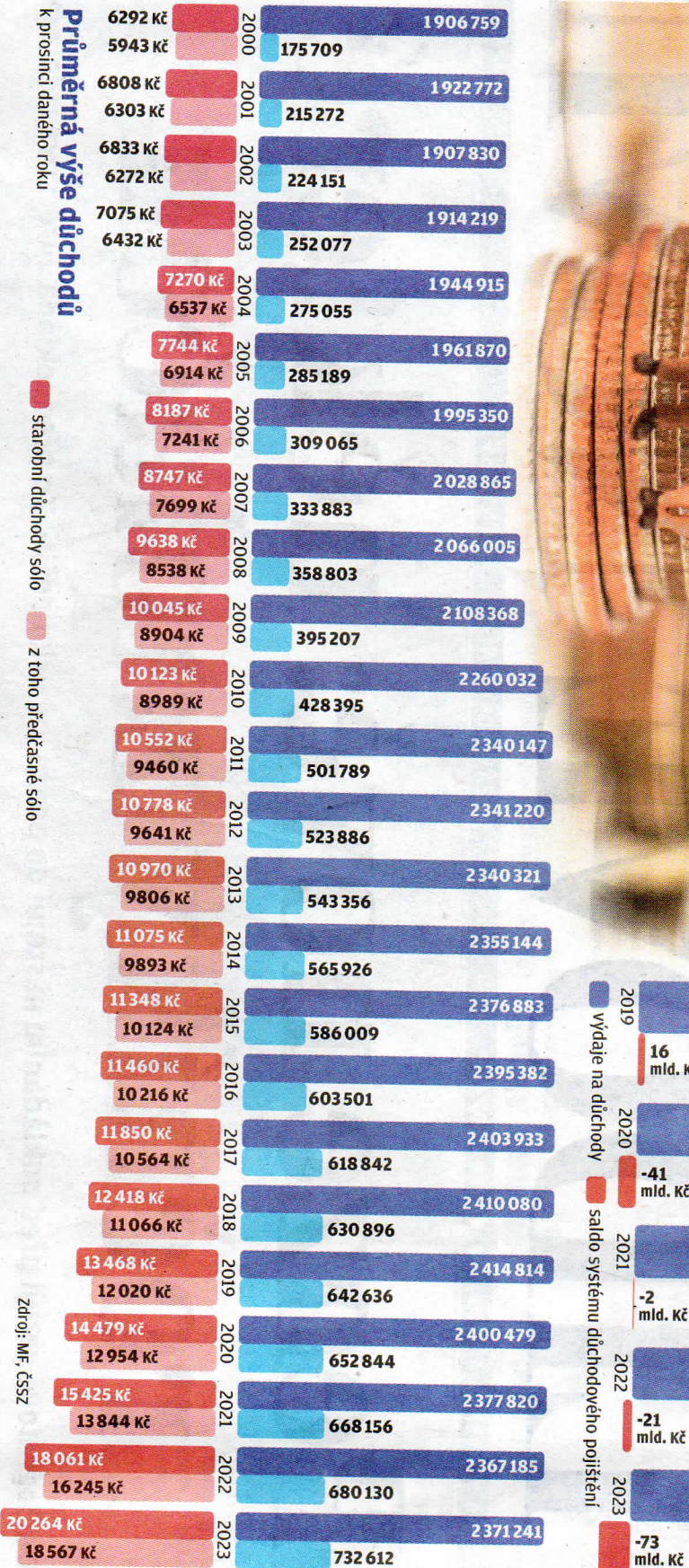
To je otázka

Postupný posun věku odchodu do důchodu je jen jedním z parametrů, které aktuální návrh ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) posílá do legislativního procesu. Společně s už loni schváleným částečným zpo- malováním valorizací a přísnějšími pravidly pro předčasné di-

Vývoj počtu starobních důchodců

k prosinci daného roku

■ starobní důchodci
■ z toho s předčasným
důchodem

Průměrná výše důchodů

k prosinci daného roku

■ starobní důchody sólo
■ z toho předčasné sólo

Co všechno reforma přináší?

MIROSLAV PETR

PRAHA Na vládu večera zamířil z ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) největší balík navrhovaných změn parametrů důchodového systému. Do poloviny roku by se návrhem měl zabývat poslanec a následně Senát. Ekono-

do předčasněho důchodu je získá ní 40 let pojištění (to začne platit od 1. října 2024). Zároveň se částečně snižuje výše přiznaného předčasněho důchodu. Do doby standardního důchodového věku bude zároveň omezena valorizace procentní výměry důchodu, zá-

kladní výměra valorizována bude. Doba strážení v důchodu

vím věkem. Zaměstnavatelé by měli za pracovníky v náročné profesi platit vyšší sociální odvody o pět procent. Sazba by se jim měla podle návrhu zvedat postupně od příštího roku do roku 2028.

z aktuální průměrné mzdy v ČR v daném roce, a to do věku dítěte tři roky. To má pomoci především matkám s nižšími příjmy. Opětření se týká také osob, které pečují o své nemohoucí blízké. Výchovné bude zachováno od třetího vychovaného dítěte.

5. penzí
Pomalější růst nových

korun. Počty důchodců ale dále narůstají a klesá podíl lidí, kteří v průběžném systému do důchodového účtu přispívají.

Ekonomové při takovém vývoji vyčíslují, že pokud by stát nezačal systém reformovat (myslíno zejména zpomalovat přidávání a posouvat věk penzijního věku) chybělo by v roce 2060 v penzijním systému pět procent HDP, což je v dnešních cenách asi 350 miliard korun.

MPSV vedle toho chystá změny, které mají život budoucím penzistům ulehčit. Ke všem představeným novinikám patří výčet náročných profesí, ve kterých budou mít lidé nárok na předčasný důchod bez krácení jeho výše, a dopuštění sociálních odvodů 6,5 procenta pracovním starobním důchodcům.

Dřívější peníze pro náročné profese by se mohla týkat zhruba 120 tisíc lidí, tedy všech pracovníků z takzvané čtvrté kategorie prací a části z kategorie třetí s prací s fyzickou zátěží, vibracemi, v chladu či teple. Podle počtu odpracovaných směn by mohli odcházet do důchodu až o pět let před důchodovým věkem.

Rakušan se vydal na Ukrajinu jednat o české pomoci

KVĚL/PRAHA Ministr vnitra Víta Rakušan (STAN) jednal v ukrajinském Lvově se svým protějškem Ihorem Klymenkem o policejní spolupráci obou zemí nebo o dočasné ochraně pro ukrajinské uprchlíky v Česku. Dalším tématem rozhovorů byla česká humanitární pomoc na Ukrajině. „Ukrajina má a stále bude mít naši podporu jak morální, tak materiální,“ uvedl Rakušan. Ministr ujistil Klymenka, že Česko bude nadále po-

až příměří předčasných penzí. Letos budou zákonodárci projednávat další důležité i menší úpravy penzijního systému. Přinejmenším čtyři nejdůležitějších změn.

1. Penze porostou pomaleji

Důchody se valorizují (zvyšují) podle inflace a růstu reálných mezd. Do valorizace se na základě loni schválené úpravy inflace nadále započítává v plně vyšší, ale již jen podle jediného cenového indexu – životních nákladů domácnosti důchodců. Také došlo k návratu valorizačního pravidla pro zápočet růstu reálných mezd planého před rokem 2018, tedy ke snížení podílu z poloviny na třetinu růstu reálných mezd. V případě vysoké inflace nebudou probíhat mimořádné valorizace, ale bude dočasné do další valorizace vyplácen mimořádný příspěvek.

2. Omezení předčasnosti

Loňská úprava zkracuje od loňského 1. října možnost nástupu do předčasně penze z nyní vyšších pěti let na tři roky před dosažením standardního věku odchodu do důchodu. Novou podmínkou pro odchod

máhat ukrajinským uprchlíkům. Poukázali ale zároveň na to, že Česká registrace nárust žádostí o dočasnou ochranu od Ukrajinců především z bezpečnějších západních regionů. čtk

Digitalizace státu pokročila. Plně moci budou online

PRAHA Plně moci budou lidé moci vystavovat zřejmě i v elektronické podobě. Ve vládní novelě zákona o základních registrech to schválila sněmovna, a to zrychleně už v prvním čtení. Nyní předlo-

se od roku 2031 měla dotknout osob narozených po roce 1965. Tato hranice se bude upravovat postupně podle toho, jak se bude prodlužovat průměrná doba dožití. Pro stanovení důchodového věku se bude vycházet z údajů Českého statistického úřadu o střední délce života v 50 letech, přičemž důchodový věk se stano-

Osmdesátiletý chirurg na sále

PRAHA Opoziční hnutí ANO chce po ministrovi práce a sociálních věcí Marianu Jurečkovi (KDU-ČSL) analýzu dopadů plánovaných změn v penzích u třetí kategorie náročných profesí. Smlouvy ministr práce za ANO Aleš Juchelka považuje za důležité se dozvědět, kam úpravy důchodů připravované vládou v třech vlnách parametrických úprav míří.

Pro SPD návrh týkající se náročných profesí přichází pozdě a je neupřesněný, také tato opoziční strana bude požadovat dodatečné studie. čtk

hu dostanou k posouzení senátoři. Papírová forma oprávnění k zastupování nezakládá, lidé dostanou možnost volby mezi jejich listinou a digitální podobou. čtk

Francii bude zastupovat velvyslanec Crouzat

PRAHA Novým francouzským velvyslancem v České republice bude **Stéphane Crouzat**, dosavadní francouzský ambasador pro klima, dřívější velvyslanec v Irsku. Prezident Petr Pavel v pondělí odpovědně převezme jeho pově-

řnosti na čtyřech rizicích, která by měla hrát roli pro přiznání dřívější penze. Má to být fyzická zátěž, chlad, teplo a vibrace. Týkat by se mohla zhruba 120 tisíc lidí, tedy všech pracovníků z takzvané čtvrté kategorie prací a části z kategorie třetí. Podle počtu odpracovaných směn by mohli jít do důchodu až o pět let před důchodo-

O plánu úpravy předčasných odchodů do důchodu pro náročné profese a o tom, jak změny penzí ovlivní praxi, budou zástupci ANO jednat v úterý s prezidentem Petrem Pavlem. Pracujícím seniorům by ANO jejich aktivitu zohlednilo v důchodech, nikoli snížením sociálních odvodů.

„Zda je cílem změn, že já dám svá vnučeta do autobusu osmdesátiletému frčíti, který je vezme na výlet, bude to zásadní problém. Stejně, jako když mi bude osmdesátiletý kardiolog operovat srdce,“ uvedl Juchel-

6. Rodinný vyměřovací základ

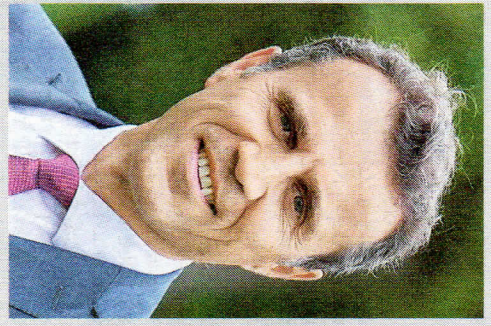
Pro výpočet důchodu za dobu, kdy rodič pečuje o malé dítě (maximálně do jeho čtyř let) se dnes používá individuální průměrný výdělek za dobu jeho pracovní aktivity. Nově by se mělo vycházet u prvních dvou narozených dětí

ka. V Jurečkově návrhu předčasných důchodů pro náročné profese se mu schází výčet pracovních pozic ze třetí kategorie, kterých se změna má dotknout. Výhrady má také SPD. „Budeme požadovat analýzu a odborné studie, proč nejsou zohledněny další rizikové faktory, například psychická zátěž či pracovní poloha,“ řekl předčedá strany Tomio Okamura. Zopakoval, že pro SPD je nepřijatelné zvyšování věku odchodu do důchodu nad 65 let a zpomalování nové přiznaných důchodů od roku 2026. čtk

řovací listiny, stejně jako nových velvyslanců Vietnamu a Kambodže. Hrad to uvedl v avízu. čtk

České dráhy se ohradily proti miliardovému sporu

BRNO České dráhy se obrátily na Ústavní soud (ÚS) kvůli neuspěšné arbitráži se strojírenskou firmou Skoda Transportation. Arbitráž stanovila, že dráhy musí doplatit firmě 1,2 miliardy korun za dočasnou škodu. Lokomotivy. Následoval velký soudní spor, na přelomu roku však dovolání státního do-

Povinný minimální vyměřovací základ OSVČ by se měl postupně během tří let zvýšit z 25 procent průměrné mzdy na úroveň 40 procent. Dojde tak k postupnému navyšení nově přiznávaných důchodů osobám, u kterých dominantně převažuje pracovní aktivita ve formě OSVČ.

9. Vyšší garantovaný důchod

Každý, kdo získal pojištěnou dobu 35 let a dosáhl důchodového věku, by měl mít nárok na minimální vyšší důchodu. Teměř se zdvojnásobí minimální výše základní a procentní výměry starobního důchodu a invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na částku odpovídající 20 procentům průměrné mzdy (dnes je to 10 procent a k tomu 770 korun).

práce odmítl Nejvyšší soud. Rozhodnutí zatím nepadlo, potvrzila mluvčí ÚS Kamilla Abbasi. čtk

Primář Toběrný žádá o propuštění

PRAHA Soud vyhovět žádosti někdejšího primáře Nemocnice Na Homolce Michala Toběrného o dřívější propuštění z vězení. Státní zástupce ale proti rozhodnutí podal stížnost. Toběrný byl odsouzen v korupční kauze Vladimíra Dabalého. Z šestiletého trestu si odpýkal přes třetinu, pětimilionový peněžitý trest již uhradil. čtk